

A TANTÁRGY ADATLAPJA

LLT6224 Humanizmusok és humanizmuskritikák. Az emberi önértés változatos alakzatai

(magyar nyelven)

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Komparatisztika B
1.7. Képzési forma	Nappali képzés

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Humanizmusok és humanizmuskritikák. Az emberi önértés változatos alakzatai (magyar nyelven)				A tantárgy kódja	LLT6224
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			dr. Serestély Zalán egyetemi adjunktus				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			dr. Serestély Zalán egyetemi adjunktus				
2.4. Tanulmányi év	3	2.5. Félév	6	2.6. Értékelés módja	V	2.7. Tantárgy típusa	Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összórászám	36	melyből: 3.5 előadás	12	3.6 szeminárium/labor	24
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					16
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám	60
3.8. A félév összóraszám	96
3.9. Kreditszám	4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	–
4.2. Kompetenciabeli	–

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	előadóterem, vetítő, laptop
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	szemináriumi terem, vetítő, laptop

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	C.1.1. A fogalmak meghatározása, a komparatistikai szaknyelv jellegzetességeinek felismerése és példázása; a humántudományok interdiszciplináris elemzési módszereinek ismerete. C.1.2. A világ- és összehasonlító irodalom változásainak és a központi témáinak meghatározása és leírása. C.1.3. Az irodalomelmélet és a komparatistika fogalmainak alkalmazása a kutatásban és az irodalmi/kulturális jelenségek viszonylatában. Az irodalmi diskurzus kapcsolata a kulturális diskurzussal általában, valamint a tudományossal C.1.4. A nézetek és elméleti irányzatok kritikai megközelítése az irodalom tanulmányozása során.
Transzverzális kompetenciák	CT.1. Szóbeli vagy írásbeli szövegalkotás egy összehasonlító irodalmi, irodalomelméleti témában, amely lexikailag és szintaktikailag árnyalt, következetes és jól formált. CT.2. Kapcsolatteremtés csoportban; interperszonális kommunikáció és szerepvállalás.

6.2. Tanulási eredmények

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Ismeretek	A hallgató ismeri a humanizmus történeti dimenzióit, és felismeri a fogalom elméleti rétegzettségét. A hallgató ismeri a modern humanizmusok legfontosabb 20-21. századi kritikáit.
Képességek	A hallgató képes distingválni a humanizmus változatos megnyilvánulási formái között (diskurzus/intézményi gyakorlat/filozófiai tan/világnézet), továbbá képes alkalmazni a 20-21. századi antihumanista, illetve poszthumanista diskurzusok fogalomrendszerét, teoretikus megfontolásait.
Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni, önálló kérdéseket megfogalmazni, önálló vitaindítót tartani, felelősséget vállalni az irodalmi művekről folytatott viták során megfogalmazott érveit.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A humanizmus történeti dimenzióinak, kulcsproblémáinak áttekintése; a humanizmuskritikák megismerése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Betekintést nyerni a humanizmus fogalmának összetettségébe, történeti és elméleti rétegzettségébe; megismerni a 20. és a 21. század legmarkánsabb humanizmuskritikáival, az antihumanizmussal, illetve a poszthumanizmussal.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A humanizmus aktualitása	Beszélgetés, interaktív eljárások	
2. Modernitás és humanizmus	Idem	
3. A humanizmus korai kritikái		
4. Antihumanizmus		
5. Poszthumanizmus		
6. A kulturális antropológia humanizmusa		
Kötelező könyvészet		

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

1.
Almási Gábor: Miért Cicero? A cicerói értelmiségi modell és értékek reneszánsz adaptációjáról. *Korall*, 2023. március, 60–85.
(https://epa.oszk.hu/00400/00414/00016/pdf/EPA00414_Korall_2006_23_060almasi.pdf)
Losonc Márk: Mi jön a poszthumanizmus után? *Prae*, 2020. 04. 13. (<https://www.prae.hu/article/11522-mi-jojjon-a-poszthumanizmus-utan/>)
Kapitány Ágnes, Kapitány Gábor: *Humanizmus és szellemi termelés*. In. K. Á., K. G.: *A szellemi termelési mód*, Kossuth, Bp., 2013.
2.
Immanuel Kant: *Az örök béke*. Helikon, Bp., 2019.
Friedrich Schiller: *Levelek Az ember esztétikai neveléséről*. In. Uő: *Válogatott esztétikai írásai*. Magyar Helikon, 1960, 169–250.
3.
Friedrich Nietzsche: *A morál genealógiája*. Attraktor Kiadó, Bp., 2019.
Martin Heidegger: *Levél a humanizmusról*. In. Uő: *Rejtektutak*. Osiris, Bp., 2006.
4.
Peter Sloterdijk: *Az emberpark szabályai. Válasz Heidegger humanizmus-levelére*. Jelenkor, 2000/10, 1026–1040.
Michel Foucault: *Nyelv a végtelenhez*. Latin Betűk, Debrecen, 2000.
Miroslav Marcelli: *Foucault, avagy mássá lenni*. Pesti Kalligram, Bp., 2006.
5.
Jacques Derrida: *The Animal That Therefore I Am*. Fordham UP, Fordham, 2008.
Giorgio Agamben: *The Open: Man and Animal*. Stanford UP, Stanford, 2004.
Darda Veronika: *A talány filozófiája. Giorgio Agamben esztétikája*. L'Harmattan, Bp., 2021.
6.
Clifford Geertz: „Under the Mosquito Net”. *New York Review of Books*, 1967. 11. 14.
Horace Miner: Az iakirema törzs testi rítusai. *Lettre*, 1995. ősz.
N. Kovács Tímea: A primitív: a megtalált és a kitalált idegen (szimbolikus és politikai gyarmatosítás). *Lettre*, 2008. tél

8.2 Szeminárium/Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés	Megbeszélés, bemutató, interaktív eljárások, műértelmezés	
2. Thomas Mann humanizmus-kritikája Thomas Mann: <i>Egy apolitikus ember elmékedése</i> . Gabo, Bp., 2014.	Idem	
3. Vadászat és humanizmus 1. José Ortega Y Gasset: <i>Elmékedés a vadászatról</i> . Európa, Bp., 2000. Vincze Ferenc: Cserkelés vadászatra, avagy egy kulturális gyakorlat nyomában. <i>Szépirodalmi Figyelő</i> , 2014/4, 91–100.		
4. Vadászat és humanizmus 2. Fekete István: <i>Vuk</i> . Móra, Bp., 2024.		
5. Vadászat és humanizmus 3. Ernest Hemingway: <i>Afrikai vadásznapló</i> . Szépirodalmi, Bp., 1987.		
6. Vadászat és humanizmus 4. Széchenyi Zsigmond: <i>Náhar</i> . M-érték, Bp., 2008.		
7. A posztkoloniális kritika mint humanizmuskritika J. M. Coetzee: <i>Szégyen</i> . Art Nouveau, Pécs, 2007.		

8. <i>Az antropológiai gépezet és a kutyák</i> Balogh Gergő: <i>Identitás és differencia között</i> . Kosztolányi Dezső, Babits Mihály és Karinthy Frigyes kutyája. In. <i>Uő: Olvasásgyakorlatok</i> . Líceum Kiadó, Eger, 2022, 61–101. Kutyafejezetek az alábbi kötetekből: Milan Kundera: <i>A lét elviséletlen könnyűsége</i> . Európa, Bp., 2023. Nádas Péter: <i>Párhuzamos történetek I–III</i> . https://konyvtar.dia.hu/xhtml/nadas_peter/Nadas_Peter-Parhuzamos_tortenetek_I-III.xhtml Selyem Zsuzsa: <i>Moszkvában esik</i> . Jelenkor, Bp., 2016. Visky András: <i>Kitelepítés</i> . Jelenkor, Bp., 2022. Howard Phillips Lovecraft: <i>A kutya</i> . https://hplovecraft.hu/index.php?page=library_etexts&id=49&lang=magyar		
9. <i>A „nemes ló” mint a kultúrfölény figurája</i> Jonathan Swift: <i>Guliver utazásai</i> . Európa, Bp., 2018.		
10. <i>Biopolitika és ökokritika</i> Olga Tokarczuk: <i>Nappali ház, éjjeli ház</i> . L'Harmattan, Bp., 2014.		
11. <i>Ökogótika</i> Howard Phillips Lovecraft: <i>Chtulhu hívása</i> . Multiverzum, Bp., 2023. Nemes Z. Márió, Wirágh András: A halottak globálisan lovagolnak. Bevezetés a kortárs gótikus diskurzusokba. <i>Helikon</i> , 2020/2, 145–167. Horváth Márk: Az ökogótika és az antropocén gótikus értelmezései. <i>Helikon</i> , 2020/2, 223–239.		
12. <i>Összegzés</i>		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a Megyei Tanfelügyelőségekkel.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban A megadott vizsgafeladatra koncentráció Az írásbeli vizsgadolgozat szövegszervezése	Vizsga	50%
10.5 Szeminárium/Labor	Aktív bekapcsolódás a szemináriumon sorra kerülő szövegek megbeszélésébe	Szemináriumi vitaindító, illetve szemináriumi aktivitás értékelése	50 %
10.6 A teljesítmény minimum követelményei			

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

- A kötelező szakirodalom elolvasása
- Az alapfogalmak helyes értelmezése
- Jelenlét a szemináriumon (2 hiányzás megengedett)
- A félév során egyszer szemináriumi vitaindítót tartani

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							

Kitöltés időpontja:
2025.01.26.

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

Intézetigazgató:

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. 01. 30.

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása